ਗੰਗਾਧਰ ਉਰਫ਼ ਗੰਗਾਰਾਮ

ਬਨਾਮ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

(2020 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 504)

05 ਅਗਸਤ, 2020

[ਆਰ. ਐੱਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 – ਸੈਕਸ਼ਨ 8ਸੀ ਰਾਈਟ ਆਫ ਵੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20(ਬੀ)(ii)(ਸੀ) – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1985 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8ਸੀ ਰਾਈਟ ਆਫ ਵੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20(ਬੀ)(ii)(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 48 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 200 ਗ੍ਰਾਮ ਕੈਨਾਬਿਸ (ਗਾਂਜਾ) ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਭੰਗ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵੇਚਿਆ ਸੀ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਘਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾ 12.06.2009 ਦਾ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਤੁਰੰਤ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 12.06.2009 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 2008 ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਘਰ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਨ, ਬੇਤੁਕੀ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਲਡ: 1 ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਅਤੇ ਅਧੂਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਫਸਾਉਣਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋਵਾਂ

ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਗਵਾਹ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਲਾਕ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ. [ਪੈਰਾ 11][178-ਬੀ-ਸੀ]

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਪੀ.28 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਹੋਣਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ -37 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝਿਆ। 14 ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। 2008 ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 12][178- ਡੀ-ਈ]

3. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 12.06.2009 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 2008 ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-18 ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 13][178- ਐੱਫ-ਜੀ]

4. ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ. [ਪਰਾ 14] [178- ਜੀ-ਐੱਚ; 179-ਏ]

ਗੰਗਾਧਰ ਉਰਫ਼ ਗੰਗਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2020 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 504।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.01.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 421 ਵਿੱਚ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਬੈਂਚ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਹਰਸ਼ ਪਰਾਸ਼ਰ ਹਾਜ਼ਰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 48 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 200 ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ਬੀ)(ii)(ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8 ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰਾਮ ਕੈਨਾਬਿਸ (ਗਾਂਜਾ), ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਗਾਂਜਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 2008 ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਨੇ 12.06.2009 ਨੂੰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਨੂੰ ਘਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਸ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ, ਮਕਾਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਜ਼ਾ ਅਸਥਾਈ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2002) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 595 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਘਾਸੀਰਾਮ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਪਿੰਡ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਘਰ ਦਾ ਤਾਲਾ ਤੋੜ ਕੇ ਜਦੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਸ਼ਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਲਾ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ। ਘਾਸੀਰਾਮ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.11, ਦੋਵੇਂ 12.06.2009 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਸਨ, ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ-28। ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਘਸੀਰਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮਕਾਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਬੰਧੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ|

5. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸਿੱਖੀ ਐਡੀ. ਰਾਜ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.11 ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਡੀਡ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 2008 ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

6. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6, ਪਹਿਲੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਘਾਸੀਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ 11.08.2009 ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਲਾ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 12.08.2009 ਨੂੰ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12.06.2009 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀ-28 ਉਸ ਨੂੰ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ, ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 16, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਸੰਭਾਲਿਆ, ਨੇ ਘਸੀਰਾਮ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। 11 ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ. ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਨਾਮ 2008 ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਨਸ਼ਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਰੂਮ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.7, ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6, ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਘਾਸੀਰਾਮ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਘਾਸੀਰਾਮ, ਪਿੰਡ ਦਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਘਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ।

ਗੰਗਾਧਰ ਉਰਫ਼ ਗੰਗਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.]

ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-28 ਦੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 11 ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

9. ਧਾਰਾ 35 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜੇ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਨਾ, ਖੰਡਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਬੋਝ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵੀ ਉਪਬੰਧ, ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 35(2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ 'ਤੇ। ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2008) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 417 ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"**58**. ... ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੋਝ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਂਗ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ "ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ" ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ "ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ" ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟਸ ਰੀਅਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

59. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 37, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਛੋਟ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਿਰਫ ਜਿੱਥੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਚਲਾ

ਜਾਵੇਗਾ। ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤਤਾ ਇਸ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬੁਨਿਆਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗੀ।

11. ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਅਤੇ ਅਧੂਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਫਸਾਉਣਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੋਸ਼ੀ ਗੋਕੁਲ ਡਾਂਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰੇ, ਗਵਾਹ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਤਾਲਾ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਕਰਨ ਲਈ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.28 ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਹੋਣਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ -37 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝਿਆ। 14 ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। 2008 ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿ ਦੋਸ਼ੀ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 12.06.2009 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 2008 ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-18 ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

14. ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ

ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਨ, ਬੇਤੁਕੀ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾੜੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਈ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

16. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੱਖ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਵਾਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਪਰੀਤਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

17. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

18. ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ **ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।**

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Pallav

PALLAV THAKUR ADVOCATE